

Patent- och marknadsöverdomstolen
och Mark- och miljööverdomstolen

Justitiedepartementet
Enheten för domstols- och åklagarfrågor
103 33 Stockholm

Yttrande över Domstolsverkets hemställan med förslag om att tillhandahålla rättspraxis med europeisk identifikationskod för rättspraxis (ECLI) (dnr Ju2025/02021)

Patent- och marknadsöverdomstolen och Mark- och miljööverdomstolen (härefter domstolarna) har granskat författningsförslagen och övriga förslag enligt Domstolsverkets hemställan utifrån de intressen som domstolarna har att bevaka. Domstolarna har inga invändningar mot förslagen att Sverige deltar i samarbetet angående ECLI-uppgifter, att endast Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen inledningsvis blir de instanser som omfattas samt att Domstolsverket ska vara nationell ECLI-samordnare.

I förslaget till 6 § andra stycket anges det att uppgifter om identifikationskod och metadata för ECLI *får* anges. Eftersom dessa uppgifter är avgörande för att samarbetet ska fungera, vill domstolarna väcka frågan om det av författningstexten i stället bör framgå att uppgifterna *ska* anges. Dessa uppgifter skiljer sig från de övriga uppgifter som domstolarna enligt samma stycke får komplettera med. Avsikten med det förslagna ordvalet är sannolikt att uppgifterna i alla fall till en början enbart ska lämnas av Högsta domstolen och Högsta förvaltningsdomstolen, men detta bör lösas på ett annat sätt än som föreslås. Det skulle till exempel kunna ske genom att i 6 § andra stycket ange att uppgifterna *ska* anges för de vägledande avgöranden som kommer från de domstolar som Domstolsverket har meddelat föreskrifter om enligt 15 § tredje stycket (se nedan) eller genom att ett sådant krav placeras i en separat paragraf.

När det gäller det föreslagna tredje stycket i 15 § bör det ta sikte på vilka domstolar i 6 § första stycket som ska omfattas av ECLI-samarbetet i stället för vilka vägledande avgöranden som ska omfattas och alltså innehålla en skrivning om att Domstolsverket har rätt att meddela föreskrifter om vilka domstolar som ska förse sina vägledande avgöranden med ECLI-uppgifter. Enligt nuvarande ordning prövar domstolarna själva om ett avgörande är att bedöma som vägledande (se 6 § första stycket andra meningen). Detta är

både rimligt och ändamålsenligt och bör gälla även framöver. Domstolarna uppfattar att det är detta som avses.

Domstolarna efterfrågar ett klargörande i den fortsatta beredningen om huruvida tanken är att även befintliga vägledande avgöranden ska åsättas ECLI-nummer och enhetliga metadata.

Domstolarna är som utgångspunkt sista instans. Därmed finns det skäl att relativt snart överväga att även avgöranden från dessa domstolar förses med ECLI-nummer och enhetliga metadata.

Domstolarna anser att det behöver göras noggranna överväganden innan det eventuellt föreslås en utvidgning utanför de domstolar som idag listas i 6 § första stycket, ytterst samtliga domstolar. Det bör bland annat övervägas om fördelarna skulle överväga nackdelarna med en sådan ordning.

En viktig aspekt som inte klart belyses i Domstolsverkets hemställan är den administrativa börda för domstolarna som följer av att de ska förse alla de vägledande avgörandena med metadata enligt den enhetliga ECLI-strukturen. Detta torde innebära en påtagligt större administrativ börda än vad som gäller för närvarande enligt 6 §. Det gäller särskilt för det fall även befintliga vägledande avgöranden ska förses med uppgifterna.

Slutligen vill domstolarna uppmärksamma departementet på att det saknas en hänvisning även till 2 § i den föreslagna kappan till förordningsändringen, enligt följande:

Regeringen föreskriver att 2, 6 och 15 §§ rättsinformationsförordningen (1999:175) ska ha följande lydelse.

I handläggningen av ärendet har från Patent- och marknadsöverdomstolen deltagit hovrättslagmannen Amina Lundqvist, patentrådet Anders Brinkman, föredragande, och hovrättsrådet Ulrika Persson. Från Mark- och miljööverdomstolen har hovrättsrådet Jonas Högström deltagit.

Amina Lundqvist

Anders Brinkman